

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De lenitate Obedientiæ. Cap. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Surius in
Iannu-
rio.

Libr. 9.
vica. cap.
4.

tamen simpliciter obedierunt, curati sunt, Domino per hoc miraculum confirmante, quam ipse in obedientia cæca & simplici sibi complaceat.

Eandem obedientiam quidam sanctus Abbas, cuius mentionem faciebat sancta Melana, à quodam, quem in discipulum admittebat, exegit: Accessit aliquando quidam (dicebat illa) ad magnum quendam senem, eius studens fieri discipulus. Is autem ab initio ostendens, qualem oportet esse discipulum, iussit, eum statuam, quæ propè stabat, quantum posset, verberare, & ei insultare calcibus. Postquam verò paruit adolescens, interrogavit senem, an quæ pulsabatur, & calcibus impetebatur statua, contradixerit aut agrè tulerit. Cùm is autem dixisset nihil factum eiusmodi, iussit eum rursus percutere, & præter plagas eam etiam incessere maledictis. Postquam verò ter fecit eadem, statua autem erat solum inanima, & muta, tunc senex: Si quidem, inquit, tu quoque potes eadem hanc statua perpetuò probris affecta & contumeliis, accede, & nostra disciplina fructuere: sin minus, ne te ad nostram conferas disciplinam.

Beatus Pater noster I G N A T I V S, vt ipse antiquorum patrum imitator diligentissimus, eorum exempla claudat, hanc obedientiam cæcam sibi carissimam esse, non semel in suis scriptis exposuit. Et præter documenta admiranda quæ nobis signata reliquit, hæc Petrus Ribadeneira discipulus eius dilectus scribit: Cùm verò Præpositus esset generalis, aliquoties dixit, si summus Pontifex imperaret, vt ostio Tiberino scapham vel nauigium quodcumque primum inuenisset, clauo, malo, velis, remis, cæterisque armamentis spoliatum conscenderet, & ita absque vilo comæatu, mare traiceret, se id non solum æquo sed etiam libenti animo facturum. Cùm autem quidam summus vir hunc illius animum admirans, Ignatio diceret, quæ isthæc esset prudentia? Respondit Ignatius: Prudentia, domine, non tam est parentis, quam imperantis. Hanc igitur obedientiam cæcam, quam ipse sibi in sponsam elegit, à nobis exegit, hanc in suis filiis vigere concupiuit. Non quia prælatos nostros ab errore semper immunes putemus, aut eis aliquam infallibilitatem tribuamus: quis enim hoc nisi stultus cogitabit? Non vt eis, si quid aduersum legi Dei iubeant, absque discretionem pareamus, quoniam hoc non esset obedientiæ virtutem addiscere, sed propter traditiones hominum legem diuinam posthabere. Non vt ignorantiam eorum, quæ scire oportet, salutarem esse credamus, sed vt iuxta consilium Pauli ad sobrietatem sapiamus. Ad quid ergo voluit in nobis obedientiam cæcam? Ad hoc sane: vt qui statum subditorum habemus, corde, & mente subiecti simus, & viam humilitatis se ex animo subiicientis sectemur, vt ab inepta discussione superfedentes in pace & tranquillitate viuamus. Et tandem, vt qui perfectionem insequi volumus, perfectam obedientiam, quæ iudicium prælato subicit, & sine qua perfectio virtutum omnium haberi non potest, à largitate Domini consequamur. Si quid autem in his exemplis factum narratur, quod ad tentationem Dei pertinere videatur, sciamus id non sine speciali instinctu Dei à viris obedientibus fuisse præsumptum. Sine quo instinctu, absque temeritate, & peccato certum est fieri non potuisse. Deo autem specialiter mouente, & inspirante, aliquid huiusmodi effectum est, non vt nos sine tali motione diuina hoc genus facinorum imitemur, sed vt vim perfectæ obedientiæ, quam Deus miraculis confirmat, ad-

A miremur, & vt eam obtinere vir quisque perfectus nitatur.

De lenitate Obedientiæ.

CAPVT XIII.

VIRTUS obedientiæ tam rigida ac seuera dominatrix religiosorum, vt nequam eorum, quæ imperantur, executione contenta voluntatem ab eis auferat, & quasi intellectum obucler, & ab eo omnem discussionem auertat, simul suavissima est, atque lenissima, quæ nihil insolens à nobis petat, nihil nostræ naturæ contrarium exposcat. Non est semper in potestate nostra intellectum compescere, & rationes in oppositum eius quod iubemur non audire. Aliquando enim tam manifesta incommoda ex opere iniuncto sequuntur, quæ subditus videt, & prælati omnino non aduertit, vt stultum esset ea non patefacere. Tunc ergo perfectio obedientiæ non exigit, vt taceamus, & nos insipientes, prælatum verò omnia scientem putemus, & vt sine vlla mora parcamus, sed vt incommoda illa, aut impossibilitatem, quæ se se offert, debita cum modestia manifestemus. Id perfectæ obedientiæ non aduersari, apertè sanctus Benedictus in sua regula concedit. Quòd si frater, inquit, omnino virtutum suarum mensuram viderit pondus excedere, impossibilitatis suæ causas, ei, qui sibi præest, patienter & opportunè suggerat, non superbiendo, aut resistendo, vel contradicendo. Idem ferè eisdem verbis Bonaventura perfectioni consonum esse asserit. Quin & Pater noster Ignatius obedientiæ intellectus (si ita loqui licet) satis se verus exactor à nobis fieri permisit illis aureæ epistolæ verbis. Nec tamen idcirco vetamini, si quid fortè vobis occurrat, à superioris sententia diuersum, idque vobis (consulto suppliciter Domino) exponendum videatur, quominus id ad superiorem referre possitis. Hæc autem scripsit postquam media ad obedientiam intellectus consequendam præscriperat, & obedientiæ cæcæ meminerat, vt hanc modestam obiectionem eorum, quæ in oppositum offeruntur, perfectæ obedientiæ nullo pacto contrariam esse decernerat. Quid enim si prælati iussit vt hac eadem hora domo egredere, vt pium negotium perficerem, & postea mandati prioris oblitus iniungat, vt aliquid domi faciam, nonne debeo illum iniuncti antea negotij monere, vt ipse videat, quandoquidem vtrumque simul præstare non possum, vtram rem velit nunc à me fieri, & aliam in futurum tempus protelari? Quid si iter longum, aut opus laboris plenum iniungat, & nuper sui acri febre correptus, quam ille ignorat, an iustum erit audere, & post tantillum temporis vitibus deficientibus à cæpro desistere? In his ergo euentis, & aliis similibus, laudabile est rationes maiori proponere, vt his auditis, liberum illi sit, aut nouo sermone nos vigere, vel certè ab onere imposto liberare.

Ad Deum quidem cuncta scientem solet humana imbecillitas incommoda sibi ex opere iniuncto prouenientia referre, & id sine vlla sapientissima maiestatis iniuria, vt nobis persuadeamus, oportere sæpe homini nobis præposito, quæ repugnant executioni obedientiæ, declarare. Præcepit Ezechiel Dominus, vt panem suum, quem manducaturus

erat,

Ezech. 4.
14.

num. 15.

Hierony.
in Ezech.
ad 6. 4.

Ahor. 10
13. 14.

erat, stercore hominis operiret, ut Iudæorum calamitatem portederet. At ille, *Asa, Domine Deus, Ecce anima mea non est polluta, & morticinum, & laceratum à bestis non comedi ab infantia mea usque nunc, & non est ingressa in os meum omnis caro immunda.* Non exacerbatu est Dominus Prophetæ verbis, sed mandatum suum lenire voluit. *Ecco, ait, dedi tibi sinum bouum; pro stercorebus humanis, & facies panem tuum in eo.* Ne putemus, inquit Hieronymus, Prophetam contradicere imperio Domini, sed causas reddere, immo deprecari, cur hoc facere non possit. Denique impetrat quod rogauit, & sententia austeritas mitiori imperio temperata est. Similem Petrus Apostolus obedientia difficultatem est passus. Cum enim illi oblatum esset, quasi lineum magnum de celo submissum animalium immundorum plenum, dictumque ei esset, surge, Petre: occide & manduca. Ipse mandati difficultatem exposuit dicens: *Abit Domine, quia numquam manducaui omne commune, & immundum.* Nec solum semel esum rei immunda repulit, verum & secundo & tertio se excusauit. Nam sequitur: *Hoc factum est per te: & statim receptum est vas in cœlum.* Quo ostenditur, perfectioni obedientia non obstare, (si seruatis his, quæ statim dicturi sumus) his, & ter mandati incommoda proponamus. Hoc igitur obedientia non vetat, quia hominem ignorantia subiectum, loco Dei, superiorum habemus, qui nec potest cuncta scire, nec omnia incommoda, quæ sequuntur ex mandatis, aduertere. Vnde iuxta suam voluntatem est, si quid inconuenientis ex mandato possit accidere, ut ei magna fiducia pandamus. Obedientia autem nullam iniuriam irrogat, & nec in minimo eius auctoritatem attenuat, qui se ad prælati voluntatem accommodat. Et quidem præpostere de se ipso, aut de prælato sentit, qui putat, semper in omnibus obediendum, nihilque esse omnino ante executionem declarandum. Aut enim cogitat, prælatum numquam in his quæ præcipit, errare posse, quod manifesta dementia est: Aut existimat, se tali modo pariturum, ut errorem superioris emendet, & omnia incommoda sua dexteritate superet, quod magna superbia est. Ac proinde, ne nobis, aut prælatis nostris plus æquo tribuamus, necesse est interdum ante executionem mandati, aliquid quod nobis se in contrarium obtulit, modestè ad prælatum adducere, & post cognitam eius mentem, quod voluerit, actione præstare.

Hæc autem generalis & vera doctrina quasi quibusdam vestibus ornanda est, ne aliquid sinceritati obedientia detrimentum importet. Primum enim non decet, in singulis, quæ iniunguntur, hærescere, & subinde difficultates obediendi prætere, & ea quæ nobis non placent, variis incommodorum prætextibus refutare. Cui consuetudini, si aditum aperiamus, non veri obediens, & propria voluntatis hostes, sed eius amici familiarissimi erimus, & omnis religiosa disciplina contempores. Persuadeamus itaque nobis multa difficilia, & ardua, & sensuualitati repugnantia, à maioribus esse iniungenda, quæ debemus tota mentis alacritate facienda suscipere, si nolimus ab obedientia lege exorbitare. Nec satis esse ad proponendum, si in his, quæ nobis præcipiuntur, difficultatem sentiamus. Ob idque aliqua narrat Scriptura admodum difficilia, & prima specie satis indigna Prophetis fuisse mandata, quibus illi statim sine vlla contradictione paruerunt: ut indicetur religiosis, in rebus quoque arduis, & duris, debere se liben-

ter prælatis subicere. *Isaias vir erat apertissime nobilis, ac de femine regio: quadam autem die dictum est illi à Domino; [Vade & solue saccum de lumbis tuis, & calceamenta tolle de pedibus tuis:]* ut scilicet tunicam saccam, qua induebatur, deponeret, & more vilissimorum hominum coram frequentissimo populo pedibus nudis incederet. Audito hoc præcepto, quid facit ille? An statim hesit, an rem illam sibi nobilissimo indignam putauit, an excusationibus se protexit? Non certe; sed fecit sic, vadens nudus, & discalceatus. O impigra, & simplicem obedientiam! difficultatem præcepti animaduertis, sed difficultatem calcavit, & suum sensum abnegauit, ut Deo aliquid hac nuditate portendentem obediens existeret. Ezechiel quoque, qui immunditiam panis exhorruit, præcepti alterius sibi impositi difficultatem non extimuit, sed alacriter obediuit. Imperatum namque est illi, ut vincus catenis dormiret super latus sinistrum trecentos & nonaginta dies, & ut ab vno latere in aliud non moueretur.

Ille autem fecit quemadmodum iussus erat, in reque difficillima obedientiam præstitit. Huius autem Prophetæ subiectio non in hoc tantum, sed in multis aliis laboriosis, & arduis probata est; de quo hæc scribit Chrysostomus. Fama itaque ac siti pro alienis cruciatur malis, vxoræque defuncta eum castam absque lacrymis perferre iubeatur. Porro quid grauius dici possit, quam in suis aduersis casibus ne flere quidem permitti? Omitto enim modò quòd super stercore bubalorum panem suum comedere coactus sit, & quòd super vno latere trecentum nonaginta diebus iacere, aliaque eiusmodi tolerare sit iussus. Hæc ille. Quid verò de Osea castissimo, & sanctissimo Propheta dicam, cui imperatum est: *Vade, sume tibi vxorem fornicationum;* id est, impuram meretricem fornicationibus deditam. At ille tacès, & omnino nihil opponens, abiit, & accepit Gomer filiam Debelaim. Nec solum coniugium iniuit, sed & consummauit, ex eaque filium ac filiam suscepit. Hæc & alia huiusmodi sunt in scripturis obedientia difficultioris exempla, in quibus Deus horribilia imperauit, & homo absque vlla contradictione obediuit, ut compertum sit nobis solam rei difficultatem aut vilitatem rei mandata non esse sufficientem causam, ut statim rationes in contrarium, & inconuenientia quæramus, nosque ab obediendo exoneremus. Immo in hoc alacritas & fortitudo obedientia se ipsum ostendat, ut carni repugnantia, & per se ardua & maxime laboriosa, si fuerint iniuncta, suscipiat.

At sæpe in rebus, quæ imperantur, multa conspiciamus bonæ gubernationi contraria, & non ex difficultate, aut repugnantia nostra, sed ex mera & efficaci ratione, quæ in contrarium obicitur, quam nec possumus, nec debemus ab intellectu depellere, res iniuncta minime executioni mandanda iudicatur. Quid tunc faciendum? Tunc priusquam ad prælatum rationes tuas referas in oppositum eius quod tibi demandatur, ad Deum recurras necesse est: ab eoque enixè lucem efflagitabis, ut scias eius voluntatem agnoscere, & an expediri sit tacere, & ad obediendum conari, an verò ad prælatum, quæ obiciuntur, in contrarium referre. Coram Domino incommoda, quæ ex illa obedientia emergunt, considerabis, momenta rationum expendes, quid te ad proponendum impellat, attentè discuties. Sæpe in conspectu huius solis iustitia manifestè deprehendes te non aliqua virgenti & honesta ratione ad loquendum incitari, sed amore proprio, aut affectu inordinato, aut certe repugnantia sensuualitatis moueri: sed si præmissa oratione & in cons-

Isaia. 20.
2.

Ezech. 4.
5. 6.

Chrysost.
3. de Pro
uidentia.

Osea. 1. 2.

pectu Domini iudicaueris, te non ex affectu inordinato, sed ex veris incommodis, quæ ex illo opere sequuntur, ad opponendum impelli, tunc securè poteris, & sine periculo imperfectionis ad superiorem debita cum modestia tuas difficultates referre. Id enim ex vitis obedientibus discimus, quos Scriptura sacra virtutum esse exempla commemorat. Quis Abraham obedientior? quis Deo in difficultibus quibusque subiectior? At hic aliquando diuinis decretis suam sententiam oppositurus, ab oratione sermonem incepit, & quasi facultatem loquendi postulans, dixit: Loquar ad Dominum meum, cum sim pulvis, & cinis. Quid si minùs quinquaginta iustis, quinque fuerint in ciuitate, & cætera. Ieremias quoque & ipse obedientissimus, aliam sic est quæstionem exorsus: Iustus quidem tu es, Domine, si dispertem tecum: veruntamen (pace tua) iusta loquar ad te. Exponam, inquam, quæ mihi offeruntur ad oppositum eius quod sit: [Quare via impiorum prosperatur,] & quæ sequuntur. Sic & nos cum aliquid prælatorum mandatis voluerimus opponere: quæ absque dubio si bonum contineant, quasi mandata sunt Dei, debemus ad ipsum oratione recurrere, & quasi ad opponendum aliquid prælato, veniam postulare. Quam si Dominus (sua inspiratione, & conscientia: nostræ attestazione concesserit, tunc confidenter poterimus ad superiorem accedere, & nostras ei difficultates aperire.

Incommoda quæ ex opere iniuncto sequuntur, prælato patefacienda sunt, non media aut rationes ea incommoda superandi, nisi ipse rogauerit, aut id sibi esse gratum ostenderit. Documentum hoc subiuncto exemplo intelligemus. Iniunxit multis retro diebus cuidam religioso concionatori superior, vt in die festo sanctorum Apostolorum Petri & Pauli apud quandam Ecclesiam cathedralem concionaretur, in qua ob magnam populi multitudinem, & nobilium ac virorum litteratorum frequentiam, gratù esse solet concionatoribus sermonem habere. Die autem ante vigiliam eiusdem festi, idem superior mandati prioris oblitus iniungit eidem concionatori, vt in eodem die sanctis Apostolis sacro apud moniales quasdam, extra urbem, vbi nullus erit auditorum concursus, concionem habeat. Duobus modis potest religiosus incompossibilitatem horum madorum ad superiorem referre. Vel sic: Necessè erit vt Reuerentia vestra hanc concionem monialium alteri demandet, quoniam ego in Ecclesia cathedrali sum concionaturus. Vel sic: Altera concio superioribus diebus tibi demandata fuit, videat R. V. quandoquidem vtramque eodem die & hora facere non possum, vtram earù sim facturus. Ille prior proponendi modus imperfectus est, quia non tantum difficultatem obediendi retulisti, sed vit D.C. (quod tibi concessum erat) verum & modum tibi gratum vincendi difficultatem aperuisti, quo tibi occupationem speciosorem eligis, & in alterum opus humilratis, & abnegationis propriæ iactare præsumis. Hic secundus modus est vsquequaque perfectus, quoniam declarata impossibilitate vtrumque præstandi, in voluntate prælati relinquitur opus, quod nolles, vel tibi vel alteri demandare. Et fortassis ad cœnobium hospes accessit, vel grauior, vel eloquentior, cui melius erit Ecclesiæ Cathedralis iniungere concionem, & te aliò concionaturum mittere. Huncque modum proponendi sorores Lazari docuerunt, sic scribentes ad Dominum: Ecce quem amas, infirmatur. Notauit hic Augustinus vrbaneitatem nobilium foeminarum. Non dixerunt, inquit, veni: amanti enim

Genes. 18.
27. 28.

Iere. 12.
1.

Iean. 11. 3.
August.
tract. 49.
in Ioan.

A tantummodo nuntiandum fuit. Non ausa sunt dicere: veni, & sana: non ausa sunt dicere: ibi iube, & hic fiet. Nihil horum ista: sed tantummodo: [Ecce, quem amas, infirmatur.] Sufficit, vt noueris: non enim amas, & deseris.] Ne ergo sis tu erga prælatum inciuilis, & inurbanus, qui velis illum ad tuam voluntatem pertrahere, attractionem gubernandi docere, sed propositis iniunctæ ab eo actionis incommodis, modum occurrendi illis ab illo tu audias, non ipse a te, nisi (vt dixi) verbo aut signo, quid tibi videatur, exquirat. Eandem loquendi vrbaneitatem Deipara Virgo seruauit: erat enim prudentissima. Vidit nuptias sine conuenienti potu; quid pauperius? conuiuium sine vino; quid tristius? sponfos sine facultate ad subueniendum; quid miserius? Accurrit ad filium opam datorem, lætitiæ largitorem, & miserabilium prouisorum, vt præsentis indigentia subueniret. Sed quibus verbis? his tantum: [vinum non habent.] Sciebat satis esse filio benignissimo, si ei præsens necessitas proponeretur, nec decere verba multiplicare, & subueniendi indigentia nuptiarum, ratione aperire. Sciamus & nos quòd ad eum recurreremus, qui locum Christi gerit in terris, & tanta simplicitate, & fiducia, ei necessitatem nostram, aut incommodum aperiamus, vt ipse modus proponendi syncerus, & rectus, eum non exasperet, sed erga nos amorem conciliet.

Propositis superiori incommodis, quæ ex obedientia sequuntur, aut rationibus, quæ in cõtrarium offeruntur, verus obediens taceat, & nec per se nec per alium superiorem vrgere audeat, vt an res executioni mandata sit, aut potius omittenda, breuiter detegat. Sed expectandum est patienter, & omnis curam illum reiicienda, qui oportuno tempore sciet nobis rationem obediendi exponere, aut a cura iniuncti operis liberare. Nec hoc, quod exterius præstat, sufficit, nisi etiã semper æquo animo simus nõ solum ad eam rem de qua agitur, vel suscipiendã vel deponendam, sed etiam vt Beatus Pater noster Ignacius scripsit, ad probandũ rectiusq; putandũ quicquid superiori placuerit. Si verò ab executione iniuncti operis absoluaumur, propositum obediendi, & laborandi, si possemus, omnimodis retinere cœtemus. Qui enim hoc sanctũ propositum retinet, licet Domino vacca dulcis obediens, aut boue fortis subiectionis non offerat, at vitulũ Domino gratissimũ immolat. Vitulus sanè, inquit Richardus, ad iugum portandũ nutritur, interim tamen ad ipsum non applicatur. Quòd autem interim non portat, nõ est ex vitio recalcitrationis, sed ex defectu possibilitatis. Si igitur obedientia non profiteris, nõ quia non vis, sed quia non possis: vitulum voues, & soluis. Quid enim intelligamus per vitulum, nisi obediendi propositũ, quæ admodũ in boue & vacca obedientia exercitũ? Si igitur vaccam, vel bouem offerre non potes, offer vel vitulum, quem cum integre volueris, ad manum habere potes. Certè si nõn potes habere obedientia officium vel vsum, potes habere obedientia propositum, potes habere obedientia desiderium: & cum volueris, offerre potes eiusmodi vitulum. Sic ille pie admodum omnia ad mythicos scripturæ sensus refert. Nos verò sic gradus sanctæ obediens concludimus, vt eum qui his, quæ dicta sunt, seruatis, ab aliquo opere per superiorem imposito, se subduxerit, nullo modo aliquid contra obedientiam patrare putemus. Est enim obedientia virtus prudentissima, quæ non vult cervicibus nostris aliquid importabile iugum imponere, sed per penitus viribus nobis è cœlo donatis ad sanctos labores suscipiendos incitare.

Epist. n.
19.

Richard.
de diffi-
rent. sacri-
ficii Da-
uid &
Abrahe.

De